

tussen Artis en de Rotterdamsche Diergaarde. Allereerst gaat het hier om twee instellingen met verschillende karakters. De Rotterdamsche Diergaarde bood haar bezoekers een levende collectie aan waar het Natuurhistorisch Museum een collectie bezat van (niet meer levende) voorwerpen. Een tweede verschil is de oprichtingsdatum van het Natuurhistorisch Museum. Het museum werd geopend op een moment dat de Diergaarde al zo'n zeventig jaar bestond.

Een derde verschil is dat het Natuurhistorisch Museum een veel kleiner instituut was dan de Rotterdamsche Diergaarde. Het gegeven dat het Natuurhistorisch Museum het tijdens de economische crisis niet buitengewoon zwaar te verduren kreeg bevestigt het vermoeden dat de economische crisis niet kan worden aangewezen als de hoofdoorzaak van de problemen van de Rotterdamsche Diergaarde. Pas na de oorlog kreeg het museum te maken met een teruglopende belangstelling.

Andere instellingen, zoals museum Boymans-van Beuningen, wisten de dertiger jaren zonder al te veel kleerscheuren door te komen.

Eén van de belangrijkste oorzaken van de problemen bij de Diergaarde was de veranderende maatschappij. De mensen waren gaan inzien dat dieren in gevangenschap een prettiger leven hebben in een zo natuurlijk mogelijke omgeving. Men zag de dieren dus liever in een ruime weide dan achter troosteloze tralies.

Een andere veroorzaker van de moeilijkheden zal de gesloten organisatie van de Diergaarde geweest zijn. Een dergelijke organisatie paste niet meer goed in de twintigste eeuw. De Rotterdamsche Diergaarde was opgericht door en voor welgestelden, later werden de mensen zich meer en meer bewust van hun gelijkwaardigheid. Men zou kunnen zeggen dat de Rotterdamsche Diergaarde met een negentiende eeuwse mentaliteit de twintigste eeuw was binnengewandeld. In de negentiende eeuw was de Diergaarde eigenlijk allereerst een ontmoetingsplaats voor de elite en pas daarna de plaats om dieren te gaan zien.

In de twintigste eeuw zou de oorspronkelijke doelstelling van de Diergaarde worden nagestreefd: 'Het bevorderen van de kennis der natuurlijke historie op een aangename en aanschouwelijke wijze'⁴⁹).